

Toezicht op nucleaire installaties

Samenwerking Inspectie SZW en Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) in 2015

Het toezicht op veilig en gezond werken bij nucleaire installaties is een complexe zaak, waarbij verschillende inspectiediensten betrokken zijn. Dit toezicht is gebaseerd op de Kernenergiewet (KEW), de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en de daarvan afgeleide Besluiten. De Inspectie SZW en de ANVS zijn de belangrijkste toezichthouders, waarbij de ANVS toezicht houdt op de naleving van de KEW voor wat betreft de nucleaire veiligheid en de stralingsbescherming van het milieu. De Inspectie SZW houdt toezicht op de naleving van de KEW voor wat betreft de stralingsbescherming van werknemers en houdt toezicht op de Arbowet.

Toezicht door Inspectie SZW en ANVS

De Inspectie SZW en de ANVS houden samen toezicht in negen bedrijven. Voor zeven nucleaire instellingen is wettelijk geregeld dat de ANVS toezicht houdt op het hele veld van de KEW, zowel de nucleaire veiligheid als de stralingsbescherming van milieu en werknemers. De Inspectie SZW houdt hier alleen toezicht op naleving van de Arbowet. Dit zijn de volgende bedrijven:

- Nuclear Research Group (NRG) te Petten;
- Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) te Petten;
- Reactor Instituut Delft (RID) te Delft;
- Kerncentrale (EPZ) te Borssele;
- Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (Covra) te Nieuwdorp;
- Verrijkingsfabriek Urenco te Almelo;
- Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland (GKN) te Dodewaard.

Op de Onderzoekslocatie Petten (OLP) zijn twee bedrijven gevestigd met een grote technische of organisatorische verwevenheid met NRG en/of ECN. Bij deze bedrijven houdt de ANVS toezicht op de stralingsbescherming van het milieu en de Inspectie SZW op de stralings- en arbeidsbescherming van werknemers. Dit zijn de volgende bedrijven:

- Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek van de Europese Gemeenschap (GCO) te Petten;
- Producent van radiofarmaca Mallinckrodt Medical B.V. te Petten.

Samenwerking

Bij de eerste zeven genoemde bedrijven zijn nucleaire en conventionele veiligheid en stralings- en arbeidshygiëne vaak moeilijk van elkaar te scheiden. Daarom inspecteren de ANVS en de Inspectie SZW daar gezamenlijk de naleving van zowel de KEW als de Arbowet. Om praktische

redenen is deze afspraak uitgebreid met de twee andere bedrijven op de OLP.

Alle instellingen worden jaarlijks geïnspecteerd met uitzondering van de GKN te Dodewaard. Daar wordt alleen gezamenlijk geïnspecteerd als er werkzaamheden worden verricht aan de stilgelegde en deels ontmantelde kerncentrale.

De gezamenlijke toezichthoudende overheidsdiensten hebben in 2006 voor de OLP een samenwerkingsconvenant gesloten. De inspecties op de locatie OLP zijn onderdeel van dit samenwerkingsproject.

Gezamenlijke inspecties

Van april 2015 tot en met december 2015 voerden de Inspectie SZW en de ANVS bij acht bedrijven tien gezamenlijke inspecties uit:

- Gezamenlijke jaarlijkse arbo-inspecties met als belangrijkste inspectiepunten:
 - follow-up van afspraken van eerdere inspecties;
 - geluid en trillingen;
 - fysieke belasting;
 - niet-ioniserende straling.
- Gezamenlijke inspectie bij de Kerncentrale te Borssele tijdens de splijtstofwisselstop met als belangrijkste inspectiepunten:
 - arbeidsmiddelen en hulpmiddelen van derden
 - algemene veiligheid op de bouwplaats.
- Gezamenlijke KEW-inspecties

Inspectieresultaten arbeidsomstandigheden in de acht bedrijven

Er zijn geen ernstige overtredingen vastgesteld waarbij de veiligheid van werknemers direct in het geding was. Met alle bedrijven zijn een of meerdere afspraken gemaakt over het opheffen van administratieve tekortkomingen.

Follow-up van eerdere afspraken

De meeste nucleaire bedrijven werken met een grote verscheidenheid aan gevaarlijke stoffen. In 2014 zijn met zes bedrijven afspraken gemaakt over de administratieve verplichtingen in verband hiermee. Alle bedrijven beschikken nu over een registratie- en beoordelingsstelsel voor gevaarlijke stoffen. Voor de blootstellingsbeoordeling maken de meeste bedrijven gebruik van de "Stoffenmanager". Enkele bedrijven hadden nog niet alle blootstellingsbeoordelingen uitgevoerd. Deze bedrijven hadden hiervoor wel een planning opgesteld en de prioriteiten hierin aangegeven. Hierover zijn afspraken gemaakt.

Inspectie arbeidsomstandigheden

Bij alle acht bedrijven is een inspectie uitgevoerd met betrekking tot schadelijk geluid op de arbeidsplaats. In het verleden hebben alle bedrijven een geluids-inventarisatie uitgevoerd. Met alle acht bedrijven zijn afspraken gemaakt over actualisatie van de geluids-inventarisatie in 2016. Enkele bedrijven hadden hier al een begin mee gemaakt.

In de meeste gevallen was actualisatie nodig vanwege gewijzigde omstandigheden. In enkele gevallen voldeed de oorspronkelijke inventarisatie niet aan de eisen die daaraan gesteld worden. Dat had onder andere betrekking op de werkzaamhedenanalyse en bepaling van de dagdosis per werknemer.

Lichaamstrillingen en hand/arm trillingen zijn bij geen van de bedrijven een arbeidsrisico.

Tijdens de inspecties zijn geen situaties geconstateerd waarbij sprake was van fysiek zware arbeid of ongunstige ergonomische omstandigheden (beeldschermwerk). Bij alle acht bedrijven is de fysieke belasting van werknemers beoordeeld in een aanvullende RI&E. Bij een bedrijf waren hierin de noodzakelijke maatregelen niet concreet beschreven en bij twee bedrijven was onduidelijk of de beschreven maatregelen waren uitgevoerd. Bij twee bedrijven was actualisatie van de aanvullende RI&E nodig in verband met een gewijzigde situatie. Met deze bedrijven zijn hierover afspraken gemaakt.

Bij alle acht bedrijven wordt gebruik gemaakt van een of meerdere laserapparaten. Daarnaast hebben enkele bedrijven ook apparatuur waarbij blootstelling aan elektromagnetische velden een risico is. Bij de toepassing van deze apparaten waren voldoende maatregelen getroffen om blootstelling te voorkomen.

In de Europese richtlijn 2013/35/EU zijn voorschriften en blootstellingslimieten opgenomen om gezondheids-effecten of veiligheidsrisico's van elektromagnetische velden te voorkomen. Het is de bedoeling dat deze richtlijn in juli 2016 geïmplementeerd wordt in de Nederlandse wetgeving door een wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Deze Richtlijn is dus nog niet van kracht. Desondanks hebben vijf bedrijven al wel een blootstellingsbeoordeling gemaakt. Bij drie bedrijven was de mogelijke blootstelling aan niet-ioniserende straling onvoldoende beoordeeld. Hierover zijn afspraken gemaakt.

Splijststofwisselstop Borssele

Tijdens de splijststofwisselstop van de Kerncentrale te Borssele zijn de werkzaamheden van aannemers geïnspecteerd in het machinehuis en in het koelwater-inlaatgebouw. Hierbij zijn geen tekortkomingen

vastgesteld waarvoor handhavend moest worden opgetreden.

Inspectieresultaten Kernenergiewet in één bedrijf

Bij Mallinckrodt Medical B.V. is een gezamenlijke inspectie uitgevoerd waarbij de organisatie van de stralingsbescherming en het systeem van interne toestemmingen is geïnspecteerd. Deze inspectie vond plaats in het kader van het project Complexvergunninghouders dat door de Inspectie SZW in 2015 is uitgevoerd.

Bij deze inspectie zijn geen overtredingen vastgesteld waarvoor handhavend moest worden opgetreden. Wel is vastgesteld dat niet alle interne toestemmingen gebaseerd zijn op een adequate risicoanalyse. Het bedrijf heeft dit zelf al onderkend en is bezig met een inhaalslag. Afsproken is dat deze inhaalslag nog in 2015 wordt afgerond. Dit zal tijdens de inspectie in 2016 worden gecontroleerd.

Conclusie en vervolg

De Inspectie SZW inspecteert jaarlijks samen met de ANVS alle nucleaire instellingen, behalve de gesloten centrale van GKN in Dodewaard. Bij de inspecties in 2015 is gebleken dat de afspraken van de vorige inspecties goed zijn nagekomen.

Samenwerking met de ANVS

De Inspectie SZW werkt al jarenlang samen met de ANVS (vroeger de Kernnucleaire dienst bij het toezicht op nucleaire instellingen. Dit gezamenlijk toezicht loopt goed. De taakverdeling, werkafspraken en afstemming onderling zijn helder en lopen soepel. In 2016 wordt gewerkt aan een convenant van de ANVS met alle andere handhavingspartners om de samenwerking te formaliseren.

Deze factsheet is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Projectnummer: A1277

Landelijk projectleider

Wies Hontelez

Landelijk projectsecretaris

Jitske Steingenga

Xerox/OBT | 93836

© Rijksoverheid | Juni 2016